

О. В. Проскуракова

КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ТА МИСТЕЦТВОЗНАВЧИЙ АСПЕКТИ СЦЕНІЧНОГО МАКІЯЖУ ЯК ХУДОЖНЬОГО ЗАСОБУ ЕСТРАДНОГО ЖАНРУ

*Як частина гримувального мистецтва, сценічний макіяж вважається важливим засобом формування особистого іміджу артиста естрадного жанру, його самовираження та передачі соціальних повідомлень творчості. Сценічний образ, елементом якого є макіяж, дає розуміння того, яким чином музична культура відображає та формує суспільні цінності через візуальне та перформативне мистецтво, поєднуючи різноманітні елементи в сценічному просторі. У статті розглядається гримувальне мистецтво як важливий компонент естрадного жанру, що створює повноцінний сценічний образ виконавця та використовується як потужний інструмент для передачі символіки, емоцій, змістів і культурних наративів. Дослідження окреслює впливи візуального образу на формування сценічної ідентичності, гендерних стереотипів, комерційних і соціальних елементів поп-культури. **Наукова новизна** даної публікації полягає у застосуванні до вивчення гримувального мистецтва міждисциплінарного підходу, який поєднує культурологічну та мистецтвознавчу методології. Зазначена обставина дозволяє розглянути сценічний грим не просто як інструмент естетизації образу сценічної зірки, але в якості артефакту, який здатний передавати та формувати певні культурні повідомлення, символічні значення та загально-культурні настрої.*

Ключові слова: *гримувальне мистецтво, макіяж, музична культура, сценічний імідж, сценічний образ.*

DOI 10.34079/2226-2830-2024-14-28-119-126

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Сценічний макіяж як частина візуальної культури є вагомим інструментом впливу на масову свідомість та формування громадської думки, тому його дослідження має значний науковий та практичний інтерес. У науковому контексті у запропонованій статті звертається серйозна увага до важливих питань дослідження взаємодії між візуальним мистецтвом і соціально-культурними явищами, аналізуючи механізми передачі культурних і соціальних наративів через візуальні образи. З практичної точки зору зміст цієї статті може складати цінність для фахівців у галузі реалізації сценічного мистецтва, а також мистецтва гриму. Дослідження сценічного гриму зосереджується не лише на його теоретичному значенні як засобу передачі естетичних та ідеологічних ідей, але насамперед на практичних аспектах його застосування на сцені. Акцент робиться на з'ясуванні питання, яким чином грим використовується для створення впізнаваного сценічного образу, підтримки глибшого зв'язку з аудиторією та адаптації до швидкоплинних змін у смаках публіки. Попри те, що сценічний макіяж є важливим елементом візуального образу артиста, його роль у контексті трансляції ідеологічних меседжів та культурних наративів залишається недостатньо дослідженою. Таким чином, існує необхідність поглибленого аналізу означених питань, особливо в контексті врахування, що макіяж не лише створює візуальну ідентичність, але й сприяє формуванню соціально значущих образів, які можуть впливати на громадську свідомість та відображати важливі проблеми

соціального та культурного життя.

Актуальність дослідження обумовлена зростаючим впливом візуальної культури на соціальне середовище в епоху медіа та цифрових технологій. Сценічні образи виконавців, які створені за допомогою сценічного макіяжу, стають не лише естетичними конструкціями, а й важливими засобами комунікації з аудиторією з метою вираження певних соціокультурних позицій. У сучасному світі, у якому візуальна репрезентація постає ключовою формою впливу на суспільство, вивчення ролі сценічного макіяжу у створенні естрадних образів дозволяє глибше зрозуміти механізми формування культурних тенденцій та громадської свідомості.

Мета статті – дослідити культурологічні та мистецтвознавчі аспекти сценічного макіяжу як засобу формування іміджу артиста естрадного жанру та передачі соціокультурних повідомлень.

Методологія. Дослідження виконане на межі культурологічного та мистецтвознавчого підходів. Це відкриває можливості застосування міждисциплінарної методології з огляду на специфіку предмета дослідження та його застосуванні у різних сферах естрадного жанру. При цьому культурологічна методологія у даній роботі займає місце провідного чинника.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Серед досліджень гримувального мистецтва особливо виокремлюється творчість В. Медведєвої, відомого фахівця у даній галузі. Зокрема, у статті «Сучасні технології використання гримувального мистецтва у створенні художнього образу на естраді» (В. Медведєва, 2015) дослідниця пропонує низку практичних рекомендацій щодо послідовності виконання сценічного макіяжу, а також висвітлює технологічні аспекти даного процесу. У численних матеріалах до наукових конференцій В. Медведєва (В. Медведєва, 2011, 2015, 2016) неодноразово наголошує на важливості впровадження сучасних тенденцій гриму у заходи, які пов'язані з масовими видовищами та естрадними виступами. Так, у роботі «Особливості гриму на естраді» (В. Медведєва, 2011) її авторка розглядає особливості використання лінійних та умовних видів гриму як загальну тенденцію естрадного жанру 2000 рр.

Відома візажистка зі світовим ім'ям, діячка у сфері індустрії краси Л. Елдрідж у роботі «Писана краса. Історія макіяжу» (Л. Елдрідж, 2018) зосереджує увагу на історичному контексті розвитку гримувального мистецтва, а також аналізує ключові зіркові образи театру, кіно та естрадного жанру. Українська художниця з гриму та дослідниця А. Шаркіна у своєму дисертаційному дослідженні «Грим у модних інноваціях ХХІ століття: художні засоби і технології» (А. Шаркіна, 2021) пропонує історичні відомості стосовно створення образів, відомих поп-ікон. Нею аналізується образ американської поп-дівки М. Монро, а також висловлюється цікавий погляд на творчий шлях знаменитих українських гримерів сучасності, таких як С. Чайка, К. Малярчук, Т. Антоненко, М. Борщевська та інші, котрі нині активно співпрацювали з зірками українського шоубізнесу. (Шаркіна, 2021, с. 111-113). Не дивлячись на помітно зростаючий інтерес з боку дослідників різних наукових студій до елементів сценічного образу та сценічного іміджу виконавців, цілісного дослідження, що стосується сценічного макіяжу артистів естрадного жанру у культурологічному контексті, було не виявлено. Зазначена обставина дає змогу розглянути сценічний макіяж не тільки частиною гримувального мистецтва, але й культурним явищем, що потребує серйозної уваги з боку дослідників та практиків різних мистецьких напрямів.

Виклад основного матеріалу. Ключовою складовою будь-якого сценічного мистецтва уявляється його робота з візуальною частиною, яка має величезний вплив на аудиторію. Візуальні образи можуть активно поширювати соціальні тенденції та культурні наративи, ширше відображаючи суспільні процеси. Важливу роль у цьому

процесі відіграє імідж артиста, включаючи не лише стереотипи щодо поведінки та статусу виконавця, але й подачу, манеру спілкування, сценічне ім'я, творчі вподобання, а також зовнішні риси, які виділяють його серед інших. Це надає виконавцю впізнаваності та допомагає створити стійкий візуальний код. Імідж зірки також здатен відображати суспільні та культурні цінності, певні тенденції та ідеологічні спрямування, що накладає відповідальність як на саму медійну особистість, так і на її команду.

Сьогодні сценічний образ функціонує не лише як елемент виконавського мистецтва, але й як важлива культурна практика. Одним із ключових елементів цього образу постає грим. Вдало підібраний, сценічний макіяж відіграє провідну роль у формуванні ідентичності персонажа, водночас кидаючи виклик усталеним соціальним нормам і традиціям, відображаючи зміни суспільних цінностей. Це робить його критично важливим предметом у ширшому дослідженні культури та виконавського мистецтва.

Створення унікального сценічного образу є важливою функцією гриму в естрадному мистецтві, оскільки він не лише підкреслює жанрові особливості виконавця, але й допомагає залишити незабутнє враження на глядача. Сценічний макіяж – це не просто засіб для створення естетично привабливого вигляду. Він також є потужним інструментом для передачі змісту музичного продукту та символічних значень, емоцій і жанрового розмаїття. Наприклад, рок-музиканти часто використовують яскраві кольори макіяжу, пірсинг та модифікації тіла, щоб підкреслити бунтівний дух, тоді як у поп-культурі прийнято акцентувати на чуттєвості, епатажі чи виразності. У будь-якому разі створення сценічного образу артиста є кропітким процесом, що потребує залучення спеціалістів із різних сфер – стилістів, візажистів, перукарів, колористів, спеціалістів із маркетингу, реклами, SMM-менеджерів, фотохудожників та продюсерів. Сценічний образ виступає не лише естетичною, але й ідеологічною платформою, яка допомагає артисту взаємодіяти з аудиторією та формувати культурні наративи.

Імідж артиста зазвичай відображає культурні та суспільні зміни, слугуючи важливим індикатором настроїв та ідеалів певної епохи. Погляди суспільства на виконавців можна розглядати своєрідним дзеркалом, у якому маси проєктують власні культурні переконання, стереотипи та ідеали. Сценічний образ здатен як кидати виклик усталеним соціальним нормам, гендерним ролям та стандартам краси, так і відповідати загальноприйнятим тенденціям та очікуванням. Так, сценічний імідж виконавців може транслювати опозицію до традиційних соціальних установок або, зрештою ставши втіленням панівних ідеалів.

Дослідниця гриму в fashion-індустрії А. Шаркіна, аналізуючи сценічний макіяж відомої американської зірки Мерилін Монро, зазначає: «...її образ (М. Монро) повністю відповідав уявленням післявоєнного покоління про жіночність та «американську мрію»» (А. Шаркіна, 2021, с. 103). Цей випадок демонструє, що вдало сконструйований сценічний образ не лише відповідає актуальним суспільним очікуванням, але й може стати культурним символом епохи. Такий імідж здатен не тільки відображати загальні настрої та ідеали часу, але й у подальшій перспективі стати іконічним знаком, задаючи стандарти для наслідування та культурних впливів майбутнім поколінням.

Культурний образ артиста часто асоціюється з певними ціннісними категоріями, емоційними станами або значущими культурними моментами. Він стає частиною колективного уявлення про певну епоху або явище, і шанувальники, свідомо чи підсвідомо, проєктують на нього власні цінності та очікування. Зокрема, важливу роль у формуванні сценічного образу відіграє сценічний макіяж, який здатен як

конструювати, так і деконструювати поп-ікону. У деяких випадках макіяж стає ключовим елементом у створенні образу, який згадується, впізнається та здійснює тривалий культурний вплив. Так, класичний макіяж М. Монро став одним із найвідоміших елементів її сценічного персонажа, які досі впізнаються та використовуються у всьому світі. Він включає техніку контурингу за схемою «дитяче обличчя», характерні графітові стрілки та грайливо підведені губи червоною помадою. Цей стиль не лише побудував ідеали жіночності свого часу, але й став певним естетичним стандартом, який продовжує впливати на сучасну поп-культуру. Макіяж, таким чином, виступає не тільки елементом естетики, а й потужним засобом візуальної комунікації, здатним формувати та змінювати культурні символи та ідеали.

Сценічний грим часто відіграє не лише стилістичну роль у вирішенні номера естрадного жанру, але й слугує важливим психологічним інструментом для самого артиста. Він виступає своєрідною «маскою», що допомагає відокремити публічний образ від особистої ідентичності, створюючи міст між персонажем на сцені та реальною людиною. Таке перевтілення імовірно дозволяє художнику глибше дослідити межі свого «я» – як митця, так і людини. Грим допомагає створити умовний бар'єр, що надає артисту свободу досліджувати нові ролі та проявляти себе у більш експресивній манері, без постійного зіставлення з власною особистістю.

Американська продюсерка та поп-зірка Стефані Джоан Анджеліна Джерманотта, котра відома під псевдонімом Леді Гага, неодноразово підкреслювала в своїх інтерв'ю, що на початку кар'єри вона використовувала надзвичайно яскравий, навіть гротескний сценічний макіяж. Артистка зазначає, що «коли була дитиною, ніколи не відчувала себе красивою. І коли намагалася знайти відчуття внутрішньої та зовнішньої краси, відкрила для себе силу макіяжу» (Чому Леді Гага обирає яскравий макіяж: відверте зізнання співачки. *24 Канал*). Таким чином, для Леді Гаги грим став способом пошуку тієї «маски» – нового «я-персонажа», з якою вона була готова виступати перед багаточисленною публікою, створюючи нову, впевнену у собі особистість. За допомогою макіяжу, підкреслює зірка, «я перетворилась на Леді Гагу» (Чому Леді Гага обирає яскравий макіяж: відверте зізнання співачки. *24 Канал*), маючи на увазі, що процес нанесення макіяжу став ключовим моментом у створенні її сценічного альтер-его, залишивши за лаштунками вразливу сторону себе.

Цей парадокс перетворення від власного «я» до створеного персонажа через сценічний макіяж як «маску» зустрічається у численних інтерв'ю інших відомих артистів. Можна стверджувати, що сам процес нанесення гриму стає не тільки підготовкою до виступу, але й медитативним актом, який символізує перевтілення у «я-митця». Це своєрідний ритуал, який позначає момент відходу від реального «я» і входження у створений образ. Таким чином, грим може бути не просто засобом для зовнішньої трансформації, але й психологічним інструментом, що допомагає артисту дистанціюватися від особистого і глибше зануритися у сценічний образ. Він не лише підсилює візуальні риси персонажа, але й сприяє внутрішньому перевтіленню, дозволяючи артисту увійти у творчий стан, буквально ставши новою людиною – сценічним персонажем.

Візуальні образи естрадних виконавців, які створені, зокрема, за допомогою макіяжу, мають потенціал не лише естетичного впливу, але й здатні передавати ідеологічні меседжі та виражати активну громадську позицію. Макіяж стає художнім інструментом, через який артисти можуть транслювати свої культурні коментарі та привертати увагу до важливих соціальних і політичних питань. Наприклад, вище згадана співачка та продюсерка Леді Гага неодноразово використовувала власні образи як своєрідну форму протесту, звертаючись до таких тем, як комерціалізація тіла, психологічне здоров'я, захист тварин, реалістичне сприйняття зовнішності тощо.

Створені візуальні меседжі часто були епатажними та викликали суперечки серед аудиторії: одні вбачали в її діях потужний спосіб привернути увагу до важливих тем, інші ж – надмірно провокаційними діями та недоречними в контексті соціальної боротьби. Проте, незалежно від оцінок, даний приклад демонструє здатність сценічного макіяжу бути інструментом у порушенні важливих культурно-соціальних питань та моделлю привернення увагу до потенційних тем. Тобто, сценічний образ, побудований за допомогою макіяжу, може стати засобом впливу на маси, провокуючи діалог між артистом та аудиторією. У таких випадках макіяж стає своєрідною символічною мовою, за допомогою якої артисти спілкуються з аудиторією на іншому рівні, виходячи за межі простого візуального враження, що надалі може впливати на суспільну свідомість та формувати нові культурні наративи. У даному контексті важливо зауважити на дослідженні сценічного гриму як семіотичної конструкції, яка здатна передавати певні сенси за допомогою семіотичної одиниці, яка може виступати в ролі кольору, символу, геометричних ліній тощо. Вона також повинна розглядатись у контексті семіотичної системи разом з іншими компонентами сценічного образу – костюмом, зачіскою, аксесуарами, сценографією тощо. Сам факт створення семіотичних кодів передбачає відгук споживача, що може стати ключовим чинником зростаючої популярності медіа-особистості. Треба зазначити, що дані конструкції зазвичай не є сталими, а скоріше оговорюються у контексті тієї чи іншої музичної культури та сприймаються аудиторією у контексті конкретного культурного діалогу, часто оговорюючи значення між його учасниками.

Важливим аспектом використання схем сценічного макіяжу є його здатність трансформуватись протягом кар'єри, що дозволяє зміщувати акценти та експериментувати. Це розширює можливості для творчості та залишає місце для викликів суспільним очікуванням та стереотипам. Тобто сценічний макіяж може слугувати інструментом художньої трансформації та може бути актуальним для виконавців, котрі прагнуть змінити свій стиль чи тематику виступів, а також можуть змінити жанрові особливості тощо. У даному контексті макіяж здатен змістити акценти та трансформувати образ у потрібний напрям, підсилюючи бажаний ефект.

Сценічний макіяж також допомагає розсунути межі, які пов'язані з гендерними стереотипами, статтю, сексуальною орієнтацією та ЛГБТ+ спільнотою. Історія ідеалів краси та зокрема сценічного макіяжу може відображати еволюцію культурного діалогу у даному напрямі. Яскравий приклад можна навести з образом, створеним швейцарським співаком, переможцем Євробачення 2024, Немо Меттлером, котрий позиціонує себе в якості небінарної особистості. Схеми сценічного макіяжу, створеного для Немо, зазвичай мають ніжно рожевий відтінок «смокі айз», блискітки на щоках, корекцію обличчя за схемою «молоде обличчя», а також соковито рожевий макіяж губ. Тобто можна стверджувати, що сценічний макіяж, разом з костюмом, зачіскою, голосом артиста, ходою та іншими деталями не вписується до загальноприйнятих дуалізму фемінності/маскулінності. Водночас ця обставина підкреслює гендерну ідентичність та активну громадську та особистісну позицію співака.

Вплив сценічного макіяжу насправді неоцінений, проте він також є важливим економічним інструментом у сучасній масовій культурі. Музичні виконавці все частіше співпрацюють з відомими косметичними брендами, стаючи амбасадорами модних лінійок або створюючи власні косметичні продукти. Це дозволяє артистам не лише впливати на смаки споживачів, але й формувати культурні стандарти краси серед молодого покоління. У даному випадку сценічний грим виступає комерційним продуктом, може формувати та передбачати поведінкові моделі споживачів. Сценічний макіяж стає інструментом у роботі з впливом та сприйняттям, кидаючи виклики

існуючим нормам і традиціям власним зовнішнім образом. Тим самим, артисти формують нові стандарти краси захоплюючи серця своїх шанувальників. Окрім цього прийнято вважати, що поп музика уявляється відображенням соціальних, політичних та культурних рухів світу у сучасній епохи, де мережа інтернету все більше проникає у буденність. Людина бажає бачити об'єкт свого наслідування все частіше та хоче принаймні ззовні походити на нього. Медійні особистості роблять колаборації з відомими косметичними брендами, стають амбасадорами, ведуть прямі трансляції та розкривають секрети власних «ритуалів краси». Це поширює впливи на загальні модні тенденції та стандарти краси, оскільки дозволяє артистам напряму впливати та формувати культурні цінності. З точки зору економіки означений рух підкреслює здатність поп індустрії впливати на поведінку споживачів. Таким чином, макіяж стає артефактом – комерційним продуктом, стираючи межі між мистецьким вираженням образу та впливом комерційного ринку.

У цілому, музичне мистецтво ХХІ ст. пропонує глядачу позицію вираження індивідуальності та нонконформізму у виборі сценічного макіяжу разом з відмовою від загальноприйнятих норм. Це дає змогу музичним поціновувачам широкий вибір жанрових та стильових рішень у музичних напрямках та іміджевих особливостях зірок. Однак, в умовах високої конкуренції аудиторія може не залишатися лояльною до одного виконавця, а щодня обирати музику відповідно до настрою. Сьогодні технології косметичних продуктів та спецефектів дозволяють створювати гіперреалістичні образи, кардинально змінюючи фізіологічні дані гримованої людини та ідентичність поп артиста. Ця обставина спонукає до пошуків нових форм у гримувальному мистецтві та проведення експериментів у даній галузі.

Висновки. Мистецтво гриму відіграє одну з ключових ролей у створенні сценічних образів естрадних виконавців, виступаючи інструментом для вираження індивідуальності та засобом впливу на соціокультурні процеси. Це не тільки допомагає артистам кидати виклик усталеним стереотипам, але й сприяє формуванню нових стандартів краси, які відповідають вимогам сучасних суспільних тенденцій. Крім того, грим постає важливим елементом у процесах трансляції культурних та ідеологічних меседжів, відображаючи уявлення про гендер, ідентичність, соціальні норми та цінності.

У подальших дослідженнях доцільно зосередити увагу на аналізі питання про вплив сценічного макіяжу на сприйняття аудиторії та про характер його використання для деконструкції традиційних культурних моделей. Також варто звернути увагу на явище гіперреалістичного макіяжу та на його повну відсутність як форми культурного висловлювання, що відкриває нові горизонти у візуальному мистецтві виконавців. Не менш актуальним вважається дослідження ролі соціальних медіа та інфлюенсерів у формуванні сучасних уявлень про красу та ідентичність, оскільки цифрова ера суттєво змінює способи взаємодії між артистами та їхньою аудиторією, пропонуючи нові можливості для творчих експериментів і самовираження.

Бібліографічний список

- Елдрідж, Л. 2018. Писана краса. Історія макіяжу. ArtHuss StyleBook. 240 с.
- Медведєва, В. 2019. Сучасні технології використання гримувального мистецтва у створенні художнього образу на естраді. *Соціально-гуманітарний вісник*, 25, 106-109.
- Медведєва, В. В. 2011. Особливості гриму на естраді. У В. М. Шейко та ін. (Ред.), *Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття: матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених*, 21-22 квіт. 2011 р. (с. 152-153). Харків: ХДАК.
- Медведєва, В. В. 2015. Сучасні тенденції гриму в масових видовищах. У В. М. Шейко

- та ін. (Ред.), *Культура та інформаційне суспільство XXI століття: матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, 22-23 квіт. 2015 р.* (с. 147-148). Харків: ХДАК.
- Медведєва, В. В. 2016. Особливості сценічного макіяжу. У В. М. Шейко та ін. (Ред.), *Культура та інформаційне суспільство XXI століття: матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, 21-22 квіт. 2016 р.* (с. 237-238). Харків: ХДАК.
- 24 Канал. 2019. Чому Леді Гага обирає яскравий макіяж: відверте зізнання співачки. URL : https://lifestyle.24tv.ua/chomu_ledi_gaga_obiraye_yaskraviy_makiyazh_vidverte_ziznannya_spivachki_n1177389 (дата звернення: 07.03.2024).
- Шаркіна, А. Г. 2021. *Грим у модних інноваціях XXI століття: художні засоби і технології*. Дисертація, Спеціальність 022 – Дизайн. Галузь знань 02 – Культура і мистецтво, Київський національний університет культури і мистецтв, Київ.

References

- Eldridzh, L. 2018. *Pysana краса. Istoriya makiyazhu*. ArtHuss StyleBook. (in Ukrainian).
- Medvedieva, V. 2019. Suchasni tekhnolohii vykorystannia hrymovaľnoho mystetstva u stvorenni khudozhnoho obrazu na estradi. *Sotsial'no-humanitarniy visnyk*, 25, 106-109. (in Ukrainian).
- Medvedieva, V. V. 2011. Osoblyvosti hrymu na estradi. U V. M. Sheiko ta in. (Red.), *Kultura ta informatsiine suspil'stvo XXI stolittia: materialy vseukr. nauk.-teoret. konf. molodykh uchenykh, 21-22 kvit. 2011 r.* (s. 152-153). Kharkiv: KHDAC. (in Ukrainian).
- Medvedieva, V. V. 2015. Suchasni tendencyi hrymu v masovykh vydovyshchakh [Tekst]. U V. M. Sheiko ta in. (Red.), *Kultura ta informatsiine suspil'stvo XXI stolittia: materialy vseukr. nauk.-teoret. konf. molodykh uchenykh, 22-23 kvit. 2015 r.* (s. 147-148). Kharkiv: KHDAC. (in Ukrainian).
- Medvedieva, V. V. 2016. Osoblyvosti stsenichnoho makiyazhu. U V. M. Sheiko ta in. (Red.), *Kultura ta informatsiine suspil'stvo XXI stolittia: materialy vseukr. nauk.-teoret. konf. molodykh uchenykh, 21-22 kvit. 2016 r.* (s. 237-238). Kharkiv: KHDAC. (in Ukrainian).
- Sharkina, A. H. 2021. Hrym u modnykh innovatsiyakh XXI stolittia: khudozhni zasoby i tekhnolohiyi. Kyivskiy natsional'nyy universytet kultury i mystetstv. Tema "Hrym u modnykh innovatsiyakh XXI stolittia: khudozhni zasoby i tekhnolohiyi". Spetsial'nist' 022 – Dyzyayn. Haluz' znan' 02 – Kultura i mystetstvo. (in Ukrainian).
- 24 Kanal. 2019. Chomu Ledi Haha obyraye yaskravyy makiyazh: vidverte ziznannya spivachky. URL : https://lifestyle.24tv.ua/chomu_ledi_gaga_obiraye_yaskraviy_makiyazh_vidverte_ziznannya_spivachki_n1177389 (data zvernennia: 07.03. 2024). (in Ukrainian).

Стаття надійшла до редакції 17.10.2024

O. Proskuriakova

CULTUROLOGICAL AND ART CRITICISM ASPECTS OF STAGE MAKEUP AS AN ARTISTIC TOOL IN THE VARIETY GENRE

As a component of makeup art, stage makeup is considered a crucial tool for shaping the personal image of a performer in the variety genre, facilitating self-expression and conveying social messages through artistry. The stage image, with makeup as a key element,

provides insight into how musical culture reflects and shapes societal values through visual and performative art, blending diverse elements in the stage space. This article examines makeup art as an essential component of the variety genre, which contributes to creating a complete stage image of the performer and serves as a powerful medium for conveying symbolism, emotions, meanings, and cultural narratives. The study highlights the impact of visual imagery on the formation of stage identity, gender stereotypes, and commercial and social elements of pop culture. The scientific novelty of this publication lies in applying an interdisciplinary approach to the study of makeup art, combining culturological and art criticism methodologies. This approach allows stage makeup to be viewed not merely as an aestheticizing tool for a stage star's image, but as an artifact capable of transmitting and shaping certain cultural messages, symbolic meanings, and broader cultural moods. The aim of the article is to explore the culturological and art criticism aspects of stage makeup as a means of shaping the image of a performer in the variety genre and conveying sociocultural messages. Methodology. The research is conducted at the intersection of culturological and art criticism approaches. This enables the application of an interdisciplinary methodology, considering the specifics of the subject matter and its application across various areas within the variety genre. In this study, the culturological methodology serves as the primary guiding factor.

Key words: *makeup art, stage makeup, musical culture, stage image, stage persona.*